

Varoluşsal Anlamsızlık Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Üniversite Öğrencileri için Bir Ön Çalışma

Adaptation of Existential Meaninglessness Scale to Turkish: A Preliminary Study for University Students

Elif HARMAN

Psikolojik Danışman ◆ Bursa Uludağ Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yüksek Lisans Öğrencisi ◆ pdelifharman@gmail.com ◆ ORCID: 0000-0002-5035-614X

Nagihan OĞUZ DURAN

Prof. Dr. ◆ Bursa Uludağ Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ◆ nagihan@uludag.edu.tr ◆ ORCID: 0000-0002-8049-1510

Özet

Bu çalışmada, Li vd. (2022) tarafından geliştirilen Varoluşsal Anlamsızlık Ölçeğinin (VAÖ) Türkçe formu oluşturularak toplam 349 üniversite öğrencisinden elde edilen verilere dayalı olarak geçerlik ve güvenilirlik incelemeleri yapılmıştır. 18 maddeden oluşan 6'lı Likert tipindeki VAÖ, Varoluşsal Anlamsızlık Düşüncesi (VA-D) ve Varoluşsal Anlamsızlık Kaygısı (VA-K) olmak üzere iki boyutta değerlendirilebilmektedir. Her iki ölçek de Anlamlandırılmama, Amaçsızlık ve Önemsizlik olmak üzere 3 faktörden oluşmaktadır. Çalışmada ölçeğin dil eşdeğerliği için İngilizce ve Türkçe formlar arasında güçlü ilişkiler hesaplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu hesaplanan uyum indeksleri üç faktörlü modelin iyi düzeyde uyum sağladığını göstermiştir. VAÖ puanları için güçlü Cronbach alfa iç tutarlık değerleri hesaplanmış ve üç hafta arayla yapılan test-tekerrar test ölçümü sonuçları arasında yüksek ilişki bulunmuştur. Bu sonuçlarla VAÖ'nün Türkçe formundan elde edilen puanların üniversite öğrencileri için geçerliğine ve güvenilirliğine ilişkin kanıtlar toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Varoluşsal anlamsızlık, Anlamsızlık kaygısı, Yaşamda anlam, Ölçek uyarlama, Psikometrik özellikler

Abstract

In this study, the Turkish version of the Existential Meaninglessness Scale (EMS) developed by Li et al. (2022) was constructed, and its validity and reliability were analyzed based on data obtained from a total of 349 university students. The 6-point Likert-type EMS consists of 18 items and can be evaluated in two dimensions: Existential Meaninglessness Concern (EM-C) and Existential Meaninglessness Anxiety (EM-A). Both dimensions consist of three factors: Incomprehension, Purposelessness, and Insignificance. The study found strong relationships between the English and Turkish versions for language equivalence. The fit indices calculated from confirmatory factor analysis showed a good fit of the three-factor model. Strong Cronbach's alpha internal consistency values were calculated for EMS scores, and a high correlation was found between test-retest measurements performed at three-week intervals. These results provide evidence regarding the validity and reliability of the scores obtained from the Turkish version of the EMS for university students.

Keywords: Existential meaninglessness, Meaninglessness anxiety, Meaning in life, Scale adaptation, Psychometric properties

1. Giriş

Anlamsızlık, insan varoluşunun doğal bir sonucudur. Buna bağlı olarak insanın varoluşsal ödevlerinden biri de yaşamda anlamı keşfetmektir (Schneider & Krug, 2015). İnsan, kendi kişisel anlamını keşfetmeli ya da yaratmalıdır (Yalom, 2018). 1940'larda Avrupa'da ortaya çıkan Varoluşçu Terapi, varlığımızın her zaman bir anlamı ve amacı olduğu önermesine dayanır (May & Yalom 1995). Varoluşçu Terapi'nin gelişiminde önemli bir figür ve Logoterapi'nin kurucusu olan Frankl (1969), anlam aramanın ve bu alandaki tatminin hayattaki en büyük amacımız olduğunu savunur. Ne var ki; yaşamda anlamın olmayışıyla ortaya çıkan anlamsızlık, Frankl'ın ifadesiyle varoluşsal boşluk, yirminci yüzyıldan itibaren büyük bir sorun haline gelmiştir (Frankl, 2009; May, 2013; Tillich, 2014). Yalom'a (1980) göre, günümüz insanı yoğun bir iş temposu ve programlamalar arasında, boş zaman onları acı verici bir şekilde gerçekten yapmak istedikleri hiçbir şeyin olmadığı gerçeği ile yüzleştirene kadar, bu varoluşsal boşluktan kaçınmaya çabalamaktadır. Bu görüşlere paralel olarak psikoloji alanyazınında, anlamın deneyimlenmesi veya deneyimlenmemesi durumlarında yaşamımızda ortaya çıkabilen çeşitli sonuçlar inceleme konusu olmuştur.

Son yıllarda, Pozitif Psikoloji (PP) alanyazınının psikolojik güçler ve pozitif özelliklere odaklanması ile birlikte anlamın inşası dikkat toplayan bir araştırma alanı haline gelmiştir (Ryan & Deci 2001; Seligman & Csikszentmihalyi, 2000). Anamlı yaşamın pozitif psikolojinin temel kavramları arasında yerini alması (Seligman & Csikszentmihalyi, 2000) ile konuya dikkat çekilmesinin ardından çeşitli PP araştırmalarında yaşamda anlamı deneyimlemenin beden sağlığının (Roepke vd., 2014) yanısıra psikolojik sağlık (Kim vd., 2005), iyi oluş (Krok, 2018; Rathi & Rastogi, 2007), minnettarlık, yaşam doyumu (Datu & Mateo, 2015) vb çok sayıda psikolojik sağlık bileşeni ile olumlu yönde, psikopatoloji ile ters yönde ilişkili olduğu (Steger, 2012; Volkert vd., 2014) bildirilmiştir. Ayrıca akademik alanda ilişkili olduğu değişkenlere bakıldığında, yaşamda anlamın; akademik stresle olumsuz (Hurst ve Carson, 2021); içsel motivasyon, akademik performans (Bailey & Phillips, 2016), akademik yeterlik (Seki-Öz vd., 2021) ve kişisel öz-yeterlik (Yuen & Datu, 2021) gibi kavramlarla olumlu yönde ilişkilerini ortaya koyan araştırmalar, okul rehberlik programlarında genellikle göz ardı edilen yaşamda anlamın bireyin hayatında ne kadar geniş bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Frankl'a (1998) göre, bireyin öznel anlamını keşfedemeyip anlamsızlık ve boşunalık duygularına kapılması saldırganlık, depresyon, intihar düşünceleri ve madde bağımlılığı gibi olumsuz sonuçlara yol açabilmekte iken; kendi anlamını keşfeden ya da yaratan kişi, şartlar ne olursa olsun yaşamda kalmaya devam edebilecek güce ve dayanıklılığa sahip olmaktadır. Bu görüşle tutarlı biçimde, araştırma bulguları anlamın, depresyon ve intihar düşüncelerine karşı koruyucu bir rol oynamanın yanı sıra (Kleiman & Beaver, 2013; Marco vd., 2017; Volkert vd., 2014) mutluluğu ortaya çıkartan koşulları sağlayan önemli değişkenlerden bir tanesi de olduğunu göstermiştir (Lent, 2004; Ryff & Singer 1998). Öte yandan anlamsızlık duygusunun ise psikolojik ve bedensel rahatsızlıkları arttırdığı (Steger vd., 2009; Wong, 1998) ve anlamsızlıkla başa çıkmadaki başarısızlığın depresyon (American Psychiatric Association, 2013), kaygı, bağımlılıklar, agresyon, umutsuzluk, bedensel rahatsızlıklar ve intihar (Glaw vd., 2017) vb. pek çok değişkenle ilişkili olduğu yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Ergenlerle yapılan birçok araştırmada, anlamsızlığın madde kullanımı (Eryılmaz, 2014; Thege vd., 2009), riskli sağlık tutumları (Brassai vd., 2012; Steger vd., 2015), teknoloji bağımlılığı (Çevik vd., 2020; Dursun vd., 2021; Qiu vd., 2022), depresyon, kaygı ve stresi arttırdığı (Chen vd., 2021), ayrıca genç yetişkinlik döneminde de anlam yoksunluğunun psikososyal işlevsellikte olumsuz sonuçlarla ilişkili olduğunu bildirdiği (Dezutter vd., 2013) görülmektedir. Yalnızca ergenler ve genç yetişkinlerde değil yetişkin ve yaşlı bireylerden oluşan örneklemelerde yapılan çalışmalar da yaşamda anlam ile önleyici sağlık davranışları (Nie vd., 2023), yüksek düzeyde algılanan yaşam kalitesi, depresyon belirtileriyle başa çıkma stratejileri geliştirme (Polacsek vd., 2022) arasındaki

olumlu yönde; ölüm kaygısı ile ters yöndeki (Zhang vd., 2019) ilişkileri ortaya koymaktadır. Dolayısıyla anlamsızlığın, yetişkin ve yaşlı bireylerin de yaşamlarında önemli etkileri olduğu söylenebilir.

Tüm bu araştırma bulgularının işaret ettiği üzere, yaşamda anlamı deneyimlemenin gerek bedensel gerekse psikolojik sağlığa önemli etkileri bulunmaktadır. Alanyazında, anlamı deneyimlemeye psikoterapi yoluyla olumlu katkılar sağlandığına ilişkin olarak yer alan kanıtlar (Hill, 2018; Vanhooren vd., 2015; Volkert vd., 2014; Vos, 2016) da dikkate alındığında, anlam, anlamsızlık, bunların ilişkili oldukları değişkenler ve bunlara yönelik psikolojik danışma/terapi yöntemleri (müdahale) üzerinde yürütülecek çalışmalar, psikolojik danışma araştırmaları ve uygulamaları için önemli hale gelmektedir. Tüm bu çalışmaların gerçekleştirilmesi de ancak varoluşsal anlam ve anlamsızlığın ölçülmesi ile mümkündür. Anlamsızlığı ölçmeyi hedefleyen bir ölçme aracının Türk kültürüne kazandırılması amacıyla yürütülen bu çalışma kapsamında, aşağıda önce bu kavramların tanımı, ardından da ölçülmesi ele alınacaktır.

1.1. Varoluşsal Anlamsızlık

Alanyazında yakın zamana kadar bu alanın daha çok “anlam” araştırmalarına odaklandığı, “anlamsızlığın” anlam kadar çok ele alınan bir çalışma konusu olmadığı görülmektedir (Li vd., 2022; Markman vd. 2013). Ayrıca, çalışmalarda “varoluşsal anlam”, “anlamlılık” ve “yaşamda anlam” kavramlarının birbirlerinin yerine kullanılabildiği görülmektedir (Baumeister & Vohs, 2002; George & Park, 2017; Li vd., 2022). Bu çalışmada, anlamsızlık konusuna odaklanılırken, alanyazınla uyumlu biçimde anlam/anlamsızlık veya yaşamda anlam/anlamsızlık denildiğinde varoluşsal anlam/anlamsızlık kastedilecektir.

Varoluşsal anlam kişinin yaşamındaki anlamla ilişkisini ifade etmek için hem anlamlılık hem de anlamsızlığı içerecek biçimde kullanılan bir kavramdır (Kim vd., 2014; Schnell, 2009). Bu tanımlama içinde varoluşsal anlamlılık ve anlamsızlık süreklilik gösteren aynı kavramın (varoluşsal anlam) iki zıt kutbunu oluşturmaktadır (Li vd., 2022). Teorik olarak *varoluşsal anlamsızlık*, varoluşsal anlamın yokluğunu vurgularken (örn. Yalom, 1980), varoluşsal anlamlılık ise varlığını ifade eder (Baumeister & Vohs, 2002). Ancak varoluşsal anlam ve anlamsızlık arasında bulunan negatif korelasyon ile bu ikisi arasındaki ayırım ampirik olarak kanıtlanmıştır (Schnell, 2009). Ayrıca, varoluşsal anlam ve anlamsızlık iki kutbu ifade ediyor olsa da bu iki kavramın birbirinden farklı değişkenlerle gösterdikleri ilişkiler, alanyazında bunların birbirlerinden ayrı olarak ölçülmeleri ve incelemelerinin öneminin vurgulanmasına neden olmuştur. Örneğin, varoluşsal anlamsızlığı varoluşsal anlamdan ayrı olarak ölçmeyi savunan Li vd. (2022)’ne göre anlamsızlık, Frankl (1972) ve May (1977)’in de belirttiği gibi, kişinin varlığına yönelik bir tehdittir ve kaygıya yol açar. Bu nedenle de kişiyi anlam aramak ve/veya psikopatoloji yaşamak da dahil olmak üzere çeşitli biçimlerde baş etmeye veya savunmaya motive eder (Frankl, 2009; Li & Wong, 2020; Park, 2010; Yalom, 1980). Varoluşsal anlamsızlık varoluşsal kaygı ile ilişkili iken varoluşsal anlam değildir (Tillich, 2014). Öte yandan varoluşsal anlam iyi oluş, öz-aşkınlık, kendini gerçekleştirme ile olumlu yönde ilişkili iken varoluşsal anlamsızlık bunlarla negatif yönde ilişkilidir. Anlam bulamayan insanlar bunun arayışına girerler (Steger vd., 2008; Van Tongeren & Green, 2010); anlamı deneyimleyenler için böyle bir arayış söz konusu değildir (Steger vd. 2006). Bu nedenle varoluşsal anlam ve anlamsızlık arasında alanyazında ayırım yapılmaktadır.

Bu iki kavram arasındaki farka Frankl (1998) da değinmektedir. Frankl anlamsızlığı, varoluşsal boşluk ve varoluşsal nevroz olmak üzere iki düzeyde ele almaktadır. Birey yaşadığı yoğun anlamsızlık duygularına ek olarak alkolizm veya depresyon gibi açık klinik nevrotik belirtiler gösteriyorsa bu durum varoluşsal nevroz olarak tanımlanmaktadır (Akt. Yalom, 2018). Ancak anlamsızlık daima yoğun kaygıya ve varoluşsal nevroza yol açmamaktadır. Birey anlamsızlık ve dünyaya fırlatılmışlık düşünceleriyle

yüzleşerek varoluşun anlamsızlığını kabullenmiş ya da baş etme stratejileri geliştirmiş; dolayısıyla bu konuda varoluşsal kaygı taşıyor olabilir (Li vd., 2022). Örneğin; “Evrenin büyüklüğü düşünüldüğünde benim hayatımın bir önemi yok” ifadesini bilişsel anlamda doğru bulan biri, gerçekte bu konuda kaygılanmıyor olabilir.

Bu ayırımı savunan Li vd. (2022), varoluşsal anlamsızlık konusunda mevcut alanyazına (George & Park, 2016, 2017; Kim vd., 2014; King & Hicks, 2020; Leontiev, 2013; Martela & Steger, 2016) dayanarak iki boyut ve bunların altında yer alan üçer faktör şeklinde yapılandırılan bir Varoluşsal Anlamsızlık Modeli önermektedir. Bu modele göre, varoluşsal anlamsızlık öncelikle *anlamsızlık düşüncesi* ve *anlamsızlık kaygısı* boyutları ve sonrasında her iki boyut için de geçerli olan *anlamlandırılmama*, *amaçsızlık* ve *önemsizlik* faktörlerinden oluşur. Buna göre, anlamsızlık düşüncesi, kişinin yaşamda varoluşsal anlamın yokluğuna ilişkin düşüncelerine, anlamsızlık kaygısı ise kişinin anlamsızlık düşünceleriyle boğuşmaktan kaynaklanan kaygısına işaret eder. Bu alanların her ikisi de kişinin hayatını anlamlandırma deneyimi (tutarlılık veya kavrama), değerli hedefler (amaç) tarafından yönlendirildiğini ve motive edildiğini hissetmesi ve önemlilik duygusu hissetmesi ile birlikte değerlendirilmelidir. Böylece bu üç durumun yokluğunu tanımlayan anlamlandırılmama, amaçsızlık ve önemsizlik varoluşsal anlamsızlığın üç bileşenini oluşturur.

1.2. Varoluşsal Anlamsızlığın Ölçülmesi

Genel olarak dünyada anlamsızlığı ölçmeye yönelik ölçme araçlarına bakıldığında, bunların faktör yapısı (örn. No Meaning Scale, NOM; Kundendorf vd., 1995) ve güvenilirlik kanıtları (örn., Existential Study, ES; Thorne, 1973) gibi psikometrik özelliklerine ilişkin bilgilerdeki eksiklikler ve düşük uyum indeksleri (örn., Existential Anxiety Questionnaire, EAQ; Weems vd., 2004) gibi eksikliklerinin bulunduğu görülmektedir. Ayrıca yaygın olarak kullanılan ölçme araçlarında içerik geçerliği konusunda uzman görüşüne başvurulamamaktan kaynaklanan zayıflıkları (örneğin, EAQ; Weems vd., 2004 ve Existential Concerns Questionnaire, ECQ; Bruggen vd., 2017 için) bulunduğu gibi NOM, EAQ ve ECQ gibi ölçme araçlarının anlamsızlığı ölçerken boyut ve faktör gözetmeksizin (örneğin düşünce ve kaygıyı birbirinden ayırmadan veya tek faktörlü) ölçüm yapmaları da alanyazında bildirilen diğer sınırlılıklar arasındadır (Li vd., 2022).

Çeşitli yönleriyle yaşamda anlam düzeylerini ölçmeyi hedefleyen Türkiye’de geliştirilmiş veya Türkçeye uyarlanmış ölçme araçları bulunmaktadır. Bu ölçme araçlarında yaşamda anlam, amaç veya anlamsızlığa odaklanılarak ölçüm yapılabildiği görülmektedir. Örneğin Steger, Frazier, Oishi ve Kaler (2006) tarafından geliştirilen “The Meaning in Life Questionnaire” Türkçeye Yaşamda Anlam Ölçeği (Demirbaş, 2010), Yaşam Anlamı Ölçeği (Akın ve Taş, 2015) ve Yaşamın Anlamı Ölçeği (Demirdağ & Kalafat, 2015) şeklinde uyarlanmış olup yaşamda anlamı; “anlamın varlığı” ve “anlam arayışı” olmak üzere iki boyutta ölçmektedir. Güven (2015) tarafından uyarlanan Hinton Yaşamın Amacı ve Anlamı Ölçeği (Hinton, 2012) ise “yaşam amacı” ve “yaşam anlamı” şeklinde iki boyutta ölçüm yapmaktadır. Türkçeye Yavaş ve Oğuz Duran (2019) tarafından uyarlanan Revize Edilmiş Amaç Ölçeği (SOPS2) ise yaşamda anlam ile yakından ilişkili görünen yaşamda amacı ölçmektedir. Doğrudan Türk kültüründe geliştirilmiş olan Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği (Kalkan & Vural-Batık, 2019) “anlamsızlık” ve “anlam arayışı” olmak üzere iki faktörden oluşmaktadır. Varoluşsal Kaygı Ölçeği (Yıkılmaz, 2016) ise “anlamsızlık kaygısı”, “ölüm kaygısı”, “yalıtılmışlık kaygısı” ve “özgürlük kaygısı” şeklinde dört faktörden oluşurken ölçeğin anlamsızlık kaygısını ölçmeye yönelik maddeler içerdiği görülmektedir. Tüm bu ölçme araçlarına bakıldığında; anlamsızlık düşüncelerini, anlamsızlık kaygısından ayırt edecek biçimde ölçmeyi hedefleyen bir ölçme aracına rastlanmamıştır.

1.3. Bu Araştırma

Yukarıda yer verilen ilgili araştırmalar ve alanyazına dayanarak varoluşsal anlamsızlığı anlamak ve bunu gidermek üzere yapılacak danışma/terapi uygulamalarını hem planlamak hem de bunların etkinliğini incelemek üzere yapılacak araştırmalarda kullanmak üzere varoluşsal anlamsızlığı bütün boyutlarıyla ölçebilen bir ölçme aracının Türk kültürüne kazandırılmasına ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır. Yapılacak bu tür çalışmaların ise bireylerin bedensel ve psikolojik sağlıklarını arttırmanın yanı sıra akademik yaşantılarına katkı sağlaması ve psikopatolojilerde azalmaya yol açması böylece toplumsal düzeyde de psikolojik, ekonomik vb. alanlarda katkı sağlanması beklenebilir.

Li vd. (2022) tarafından geliştirilen Varoluşsal Anlamsızlık Ölçeği (VAÖ), anlamsızlığı ölçmeye yönelik mevcut ölçme araçları arasında anlamsızlık düşüncelerini, anlamsızlık kaygısından ayırarak ölçmesi bakımından ayrılmaktadır. Söz konusu çalışmada (Li vd., 2022) bu iki kavram arasındaki korelasyon üniversite öğrencilerinden toplanan verilerde .77, kronik hastalığı olan yetişkinlerden elde edilen verilerde ise .82 olarak hesaplanmış olup aralarında güçlü bir ilişki bulunduğu görülmekle birlikte bilişsel düzlemdeki anlamsızlık düşüncelerini duygusal düzlemdeki anlamsızlık kaygısında ayırmanın önemi vurgulanmıştır. Öyle ki söz konusu çalışmada, dinî inançlarına, uygulamalarına ve değerlerine bağlı kalan kronik hastalığı olan yetişkinlerin anlamsızlık düşünceleri yaşama olasılığı daha düşükken, anlamsızlık kaygısı için böyle bir ilişkinin söz konusu olmadığı görülmüştür. Bu tür psikolojik bağlantılar varoluşsal anlamsızlık düşüncesi ve kaygısını birbirinden ayrı olarak ölçmenin gerekliliğine kanıt olarak sunulmuştur.

Bu araştırma kapsamında VAÖ'nün Türkçe formunun hazırlanarak bu formun psikometrik özelliklerinin incelenmesine yönelik bir ön çalışmanın üniversite öğrencilerinden oluşan bir örnekleme gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında önce VAÖ'nün Türkçe formunun oluşturulması için çeviri çalışmaları tamamlanmış ardından oluşturulan formun yapı geçerliğini incelemek üzere Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile, orijinal ölçek geliştirme çalışmasında yapıldığı gibi üç faktörlü ilişkisel, bifaktör ikinci düzey ve tek boyutlu modellerin uyumu incelenmiştir. Daha önce alanyazında varoluşsal anlam ile varoluşsal anlamsızlık (Schnell, 2009), minnettarlık ve yaşam doyumu (Datu & Mateo, 2015; Li vd., 2022) arasında vurgulanan negatif yönlü ilişkiler dikkate alınarak bu çalışmada benzer ölçek geçerliği analizleri kapsamında VAÖ puanlarının Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği (Kalkan & Vural Batık, 2019) ve Varoluşsal Kaygı Ölçeği (Yıkılmaz, 2016) puanları ile ilişkileri karşılaştırılmıştır. Ölçüt geçerliği analizleri kapsamında VAÖ puanları ile Minnettarlık Ölçeği (Yüksel & Oğuz Duran, 2012a; 2012b) ve Yaşam Doyumu Ölçeği'nden (Köker, 1991) elde edilen puanlar arasındaki ilişkiler incelenmiştir. VAÖ puanları ile öğrenilmiş anlamsızlık ve varoluşsal kaygı puanları arasında pozitif yönde; minnettarlık ve yaşam doyumu puanları arasında ise negatif yönde korelasyon bulunması beklenmiştir. Ölçek için güvenilirlik kanıtları elde etmek üzere Cronbach alpha iç tutarlık katsayıları hesaplanmış ve test-tekrar test yapılmıştır.

2. Yöntem

2.1. Çeviri Süreci ve İşlem

Öncelikle VAÖ'yü geliştiren araştırmacılardan sorumlu yazar P. F. Jonah Li'ye eposta yoluyla ulaşılarak ölçeğin Türkçeye uyarlanması için izin alınmıştır. Ardından Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Yayın ve Etik Kurulunun 25.03.2022 tarihli ve 2022-03 sayılı oturumunda alınan 31no'lu kararı ile gerekli izinler tamamlanmıştır.

Çeviri süreci kapsamında ilk olarak ölçeğin maddeleri; İngilizceye ileri düzeyde hâkim, birbirinden bağımsız üç uzman tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Bu uzmanların ikisi Rehberlik ve

Psikolojik Danışmanlık (RPD), biri Psikoloji alanında görev yapan akademisyenlerden oluşmaktadır. Elde edilen çeviriler tek formda birleştirilerek yine İngilizceye ileri düzeyde hâkim, dört farklı RPD ve Psikoloji alan uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. Bu şekilde elde edilen tüm çeviri, öneri ve görüşler incelenerek araştırmancının yazarları tarafından uygun olanları birbirleriyle tutarlı olacak şekilde seçilmiş ve ölçeğin Türkçe formu oluşturulmuştur. Daha sonra bu form, İngilizceye hâkim bir Türk dili uzmanıyla paylaşılarak maddelerin Türkçeye uygunluğu kontrol edilmiş ve Türk dili uzmanının görüşleriyle ölçeğin Türkçe formuna son şekli verilmiştir.

VAÖ, araştırmada kullanılan diğer veri toplama araçları ile birlikte Google Forms aracılığı ile çevrimiçi platforma aktarılmıştır. Daha sonra araştırma linki bir karekoda dönüştürülerek uygulamanın kolaylaştırılması hedeflenmiştir. Veriler yüz yüze ve çevrimiçi olacak şekilde, ulaşılabilen bireylerden toplanmıştır. Veri toplama süreçlerinde gizlilik ve gönüllülük esaslarına bağlı kalınmış, katılımcıların bilgilendirilmiş onamları alınmıştır.

Ölçeğin İngilizce ve Türkçe formları arasındaki dil eşdeğerliğini araştırmak üzere VAÖ; Bursa Uludağ Üniversitesi, İngiliz Dili Eğitimi lisans programında son sınıf derslerini almakta olan 40 öğrenciye (29 kadın, 11 erkek) iki ayrı dilde uygulanmıştır. Yaşları 21 ila 28 arasında değişen öğrencilerin yaş ortalaması ise 22.75'tir ($SS=1.79$). İngilizce ve Türkçe formların üç hafta arayla uygulanması şeklinde gerçekleştirilen iki ölçüm arasındaki Pearson korelasyon katsayısı VA-D alt ölçeği için .73 ve VA-K alt ölçeği için .80; sınıf içi (intraclass) korelasyon değerleri ise iki alt ölçek için sırasıyla .83 ve .88 olarak hesaplanmıştır ($p < .01$).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma için 2021-2022 eğitim öğretim yılının bahar yarıyılında toplam 355 lisans öğrencisinden veri toplanmıştır. Bu kişilerden 6'sının hiçbir ters maddeye dikkat etmeden tüm ifadelerle aynı puanı verdiği, dolayısıyla okumadan veya dikkatsiz işaretleme yaptığı tespit edilerek, yanıtları veri setinden çıkarılmıştır. Geriye kalan 349 katılımcının yaşları 17 ila 60 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 22.78'dir ($SS=5.00$). Katılımcıların %69,6'sı kadın ($n=243$) ve %30,4'ü erkektir ($n=106$). Öğrencilerin eğitim aldıkları üniversiteler; Bursa Uludağ Üniversitesi (%90.3), Ege Üniversitesi (%7.4) ve diğer (%2.4) şeklindedir. Katılımcılar; Eğitim Fakültesi (%66.8), Fen Edebiyat Fakültesi (%19.5), Mühendislik Fakültesi (%6.6), Ziraat Fakültesi (%5.2) ve diğer fakültelerde (%2) eğitim alan öğrencilerden oluşmaktadır.

VAÖ'nün iç tutarlılığını hesaplamada örneklemin tamamı ($n=349$) kullanılmış; ölçüt geçerliği analizlerinde 349 katılımcıdan, VAÖ ile birlikte verilen diğer ölçekleri de yanıtlayan 327 kişinin verileri kullanılmıştır. Test-tekrar test güvenirliliği için ise aynı yarıyıl içinde Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 56 lisans öğrencisinden ayrıca veri toplanmıştır. Bu öğrencilerin yaşları 18 ila 51 arasında değişmekte olup ($\bar{x}=21.68$; $SS=4.99$); %80'i kadın ($n=45$) ve %20'si erkektir ($n=11$).

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Bilgilendirilmiş Onam ve Kişisel Bilgi Formu

Katılımcılara gizlilik ve gönüllülük esasları açıklanarak, bilgilendirilmiş onamları alınmıştır. Bunun yanında katılımcıların yaş, cinsiyet, üniversite, bölüm ve sınıf düzeyi bilgilerine yönelik sorulara yer verilmiştir.

2.3.2. Varoluşsal Anlamsızlık Ölçeği (VAÖ)

Ölçeğin orijinali Li vd. (Existential Meaninglessness Scale EMS, 2022) tarafından geliştirilmiştir. 18 maddeden oluşan ölçek varoluşsal anlamsızlığı Anlamlandırılmama (Incomprehension), Amaçsızlık (Purposelessness) ve Önemsizlik (Insignificance) olmak üzere üç faktör için hem Anlamsızlık Düşüncesi (Meaninglessness Concern) hem de Anlamsızlık Kaygısı (Meaninglessness Anxiety) boyutları bakımından ölçerken aynı maddeleri (her faktörde altışar madde) 6'lı Likert tipinde iki kez puanlanmaktadır. Buna göre ölçeğin maddeleri Anlamsızlık Düşüncesi bakımından yanıtlanırken "Senin için ne kadar doğru?" sorusuna yönelik olarak 1= "Benim için çok yanlış" - 6= "Benim için çok doğru" arasında işaretlenirken, aynı maddeler Anlamsızlık kaygısı bakımından "Bu konuda ne kadar kaygılısın?" sorusuna yönelik olarak 1= "Hiç kaygılı değilim" - 6= "Aşırı kaygılıyım" arasında derecelendirilerek yanıtlanmaktadır. Bu şekilde ölçekten VA-D ve VA-K olmak üzere iki ayrı puan elde edilmektedir. VAÖ'de ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Alt ölçeklerden alınabilecek en düşük puan 18, en yüksek puan ise 108'dir. Alınan puanın yüksek olması, varoluşsal anlamsızlık düzeyinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. VAÖ'nün geliştirme çalışmasında hem üniversite öğrencileri hem de yetişkiner ve kronik hastalığı olan yetişkinlerden toplanan veriler incelenmiştir (Li vd., 2022). Araştırmanın amacı kapsamında bu kısımda üniversite öğrencileri için elde edilen bulgular açıklanmıştır. Aşağıdaki değerler sırasıyla VA-D ve VA-K şeklinde verilmiştir. VAÖ'nün yapı geçerliğini test etmek için öncelikle AFA ve DFA yapılmıştır. Ölçeğin 3 faktörünün toplam varyansın sırasıyla %49, %13, % 11 (VA-D) ve %49, %14, %10'unu (VA-K) açıkladığı görülmüştür. Tüm maddelerin toplam varyansın her iki boyut için de %56'sını açıkladığı bildirilmiştir. Faktör yükleri .65 ile .95 arasında değişmektedir. DFA kapsamında araştırmacılar tek boyutlu, üç faktörlü ilişkisel, ikinci düzey ve bifaktör modelleri incelemek üzere analizler yapmış ve bunlar arasında yalnızca tek boyutlu modelin zayıf uyum gösterdiğini rapor etmişlerdir. İyi uyum bildirilen üç model arasında bifaktör model üç faktörlü ilişkili modelden ve ikinci düzey modelden daha iyi uyum göstermiştir. VAÖ bifaktör modeli için cinsiyet, ırk ve araştırmadaki çalışma grupları bakımından ölçme değişmezliği kanıtları elde edilmiştir. Benzer ölçek geçerliği/Birleşim-ayrışım geçerliği (convergent and discriminant validity) çalışmaları kapsamında VAÖ puanları ile genel varoluşsal anlamsızlık ve genel kaygı puanları arasında güçlü pozitif yönlü ilişkiler ve VAÖ puanları ile yaşamda anlam puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü ilişkiler bulunmuş; regresyon analizi sonucunda hem VA-D hem de VA-K puanlarının bunlarla ilişkili ancak bunlarda ayrı kavramlar olduğu görülmüştür. Ayrıca varoluşsal anlamsızlığın tevazudan ayrıldığı tespit edilmiştir. Ölçüt geçerliği (Criterion-related validity) çalışmaları kapsamında dini bağlılık, minnettarlık ve ölümü hızlandırma arzusu ölçümleri ileri VAÖ'den elde edilen puanlar arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Artımsal geçerlik (incremental validity) çalışmaları kapsamında VAÖ puanlarının depresif semptomlar ve intihar düşüncesi puanlarına genel varoluşsal anlamsızlık, yaşamda anlam, genel kaygı puanlarından daha fazla katkı sağladığı görülmüştür. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları hem VA-D hem de VA-K için .94; test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise sırasıyla .70 ve .80 bulunmuştur. Bu bulguların VAÖ'den elde edilen puanların geçerliği ve güvenilirliği ile ilgili kanıtlar sunduğu görülmektedir.

2.3.3. Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği

Kalkan ve Vural Batık tarafından (2019) Türkiye'de geliştirilmiştir. 5'li Likert tipinde (1= "Hiç katılmıyorum" - 5= "Tamamen katılıyorum") olan ölçek 23 madde ve iki faktörden (Anlamsızlık ve Anlam arayışı) oluşmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar öğrenilmiş anlamsızlık düzeyinin yüksekliğini ifade etmektedir. 815 üniversite öğrencisiyle yapılan geliştirme çalışmasında ölçeğin yapı geçerliğini sınamak için yapılan AFA sonucuna göre ölçeğin iki faktörü toplam varyansın %54,21'ini açıklamaktadır.

DFA sonucuna göre ise iki faktörlü modelin iyi düzeyde uyum gösterdiği [$\chi^2/sd=1.16$, RMSEA=.02, GFI=.92, AGFI=.89, NFI=.91 ve CFI=.98] belirlenmiştir. Madde faktör yükleri .59 ila .80 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .94, test-tekrar test korelasyon katsayısı ise .93'tür. Bu sonuçlar, ÖAÖ'nün geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık değeri bu çalışmada .95 olarak hesaplanmıştır.

2.3.4. Varoluşsal Kaygı Ölçeği

Yıkılmaz (2016) tarafından Türkiye'de geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirilmesine yönelik çalışma 831 üniversite öğrencisiyle yürütülmüştür. 5'li Likert tipinde (1= "Beni hiç yansıtıyor"- 5= "Beni tamamen yansıtıyor") olan ölçek 25 madde ve 4 faktörden oluşmaktadır (Anlamsızlık kaygısı, Ölüm kaygısı, Yalıtılmışlık kaygısı ve Özgürlük kaygısı). Ölçekten alınan yüksek puanlar kaygı düzeyinin yüksekliğini ifade etmektedir. Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek için AFA ve DFA yapılmıştır. Dört faktörün ölçeğin toplam varyansın %51'ini açıkladığı görülmüştür DFA sonucuna göre ise dört faktörlü modelin kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği [RMSEA=.08, SRMR=.08, RMR=.08, NNFI=.90, NFI=.86, GFI=.82, AGFI=.83, CFI=.91] belirlenmiştir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .85, test-tekrar test korelasyon katsayısı ise .76'dır. Ölçüt bağıntı geçerliği incelendiğinde VKÖ ve alt ölçeklerinden alınan puanlar ile Yaşam Doyumu Ölçeği ve Yaşamın Anlamı Ölçeği'nin Anlamın varlığı alt boyutundan elde edilen puanlar arasında -.48 ve -.57 olmak üzere negatif yönde anlamlı düzeyde korelasyon saptanmıştır. Bu bulgular VKÖ'den elde edilen puanların geçerliği ve güvenilirliği ile ilgili kanıtlar sunmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık değeri bu çalışmada .91 olarak hesaplanmıştır.

2.3.5. Minnettarlık Ölçeği

McCullough vd. (Gratitude Questionnaire, GQ, 2002) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmaları Yüksel ve Oğuz Duran (2012a; 2012b) tarafından yapılmıştır. Tek faktörde toplanan 6 maddeden oluşan ve 7'li Likert tipinde (1= "Kesinlikle katılmıyorum"- 7= "Kesinlikle katılıyorum") puanlanan ölçeğin 3. ve 6.maddeleri terstir. Ölçekten alınan puanlar 1 ile 43 arasında değişirken, yüksek puanlar minnettarlık düzeyinin yüksekliğini ifade etmektedir. Ölçeğin Türkiye'de 859 üniversite öğrencisiyle yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında, orijinalinden farklı olarak 5 maddelik versiyonunun daha uygun olduğu saptanırken (Yüksel & Oğuz Duran, 2012a), yetişkin öğretmen grubunda ise (Yüksel & Oğuz Duran, 2012b) ölçeğin orijinaline uygun biçimde 6 maddelik versiyonu için geçerlik ve güvenilirlik kanıtları elde edilmiştir. Üniversite öğrencilerinden oluşan örnekleme ölçeğin 5 maddesi toplam varyansın %53.27'sini açıklamaktadır. DFA sonucunda faktör yüklerinin .38 ile .89 arasında değiştiği ve tek faktörlü modelin kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği [$\chi^2=76.25$, $df=5$, GFI=.97, CFI=.94, AGFI=.90, SRMR=.04, RMSEA=.10] görülmüştür. Ölçüt geçerliliği için elde edilen korelasyon değerleri (.40 ve .39) kabul edilebilir düzeydedir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .77; test-tekrar test korelasyon katsayısı ise .66'dır. Elde edilen veriler Minnettarlık Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin kanıt sunmaktadır (Yüksel & Oğuz Duran, 2012a). Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık değeri bu çalışmada .86 olarak hesaplanmıştır.

2.3.6. Yaşam Doyumu Ölçeği

Deiner vd. (1985) tarafından geliştirilen YDÖ, Köker (1991) ve Yetim (1991) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 5 madde ve tek boyuttan meydana gelen ölçek 7'li Likert tipi (1 = "Hiç katılmıyorum- 7= "Kesinlikle katılıyorum") olarak tasarlanmıştır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Yüksek puanlar yüksek yaşam doyumu seviyesini ifade etmektedir. Ölçeğin Köker (1991) tarafından hesaplanan

Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .84, test-tekrar test korelasyon katsayısı ise .85'tir. olarak belirlemiştir. Köker (1991) tarafından uyarlanan form üzerinde Arslan ve Bektaş (2019) tarafından yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına göre, açıklanan varyans oranı %63.24'tür. Madde-toplam puan korelasyon değerleri ise .62 ile .71 arasında değişmektedir. Elde edilen bulgular, YDÖ'nün geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin kanıt sağlamıştır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık değeri bu çalışmada .89 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

VAÖ'nün yapı geçerliğini sınamak ve Türkiye'deki üniversite öğrencileri üzerindeki geçerliğini test etmek üzere DFA gerçekleştirilmiştir. SPSS 22 ve AMOS 21 paket programları kullanılarak gerçekleştirilen analize geçmeden önce, örneklemelerin normallik varsayımı sınanmıştır. Bu doğrultuda ortalaması alınan puanların çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş; sonuçların -.18 ile 1.01 arasında değiştiği gözlenmiştir. Tüm değerlerin, 1.5 ile -1.5 arasında yer alması veri setlerinin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Analizlerde DFA için maksimum olasılık yöntemi kullanılmıştır. DFA sonucu elde edilen uyum indekslerinden RMSEA \leq .08 değerlerinin kabul edilebilir; $\chi^2/df \leq 3$, SRMR \leq .05, CFI \geq .95 ve IFI \geq .95 değerlerinin iyi düzeyde olduğu belirtilmektedir (Hu & Bentler, 1999; Schermelleh-Engel vd., 2003).

DFA işlemlerinin ardından araştırmada kullanılan tüm ölçeklerin iç tutarlılığını incelemek için Cronbach alfa katsayıları hesaplanmış, zamana göre değişmezliği incelemek üzere test-tekrar test yapılmıştır. Ayrıca VAÖ'nün benzer ölçek geçerliği ve ölçüt geçerliği incelenmiştir. VAÖ puanları ile Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği (Kalkan & Vural Batık, 2019) ve Varoluşsal Kaygılar Ölçeği (Yıkılmaz, 2016) puanları arasında pozitif bir ilişki olması beklenirken, VAÖ puanları ile Minnettarlık Ölçeği (Yüksel & Oğuz Duran, 2012a) ve Yaşam Doyumu Ölçeği (Köker, 1991) puanları arasında ise negatif bir ilişki olması beklenmiştir. Ayrıca üç hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenirliliği ve dil eşdeğerliği ölçümleri için Pearson ve sınıf içi (intraclass) korelasyon değerleri incelenmiştir.

3. Bulgular

3.1. VAÖ Türkçe Formunun Yapı Geçerliğinin İncelenmesine Yönelik DFA Bulguları

VAÖ'nün geliştirilmesine yönelik orijinal çalışmada Li vd. (2022) üç faktörlü, bifaktör, ikinci düzey ve tek boyutlu modelleri incelemek üzere ayrı DFA'lar yapmış ve bunlar arasında yalnızca tek boyutlu modelin zayıf uyum gösterdiğini, iyi uyum bildirilen üç model arasında ise bifaktör modelin üç faktörlü ilişkili modelden ve ikinci düzey modelden daha iyi uyum gösterdiğini bildirmişlerdir. Çalışmada ayrıca bifaktör modelde Anlamlandırılmama, Amaçsızlık ve Önemsizlik faktörlerini oluşturan maddelerin spesifik faktörlere göre genel bir faktöre yüklendiklerinde varyansın daha büyük bir kısmını açıkladığı, bu nedenle de varoluşsal anlamsızlığın üç alt faktörünün oldukça yüksek korelasyon gösterdiği bildirilmiştir. Bu nedenle bu araştırmada VAÖ Türkçe formunun yapı geçerliğinin incelenmesi için orijinal çalışma ile uyumlu biçimde üç faktör, bifaktör, ikinci düzey ve tek boyutlu modeller için DFA'lar yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 1'de ve Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 1. VA-D için DFA Model Uyum İndeksleri

Model (n=349)	χ^2/df	RMSEA	CFI	SRMR	GFI	IFI
Üç Faktör	3.00	.076	.954	.043	.893	.954
Bifaktör*	3.10	.078	.957	-	.898	.957
İkinci Düzey	12.87	.185	.718	.102	.500	.719
Tek Boyutlu	12.87	.185	.718	.102	.500	.719

Not. *VA-D alt ölçeğinde Madde 1'i çıkarmadan bifaktör model çalışmamaktadır. VA-D ve VA-K: Anlamsızlık Düşüncesi ve Anlamsızlık Kaygısı alt ölçekleri; RMSEA: Root Mean Square Error of Approximation; CFI: Comparative Fit Index; SRMR: Standardized Root Mean Square Residual; GFI: Goodness of Fit Index; IFI: Incremental Fit Index.

Tablo 2. VA-K için DFA Model Uyum İndeksleri

Model (n=349)	χ^2/df	RMSEA	CFI	SRMR	GFI	IFI
Üç Faktör	3.51	.085	.946	.042	.896	.946
	2.84*	.073*	.961*	.039*	.894*	.961*
Bifaktör	3.20	.079	.958	.063	.897	.958
İkinci Düzey	14.10	.194	.712	.098	.492	.713
Tek Boyutlu	14.10	.194	.712	.098	.492	.713

Not. *Üç faktörlü modelde 5-6. Maddeler ve 8-11.maddeler için iki modifikasyon yapıldıktan sonra değişen değerler. VA-D ve VA-K: Anlamsızlık Düşüncesi ve Anlamsızlık Kaygısı alt ölçekleri; RMSEA: Root Mean Square Error of Approximation; CFI: Comparative Fit Index; SRMR: Standardized Root Mean Square Residual; GFI: Goodness of Fit Index; IFI: Incremental Fit Index.

Tablo 1'de ve Tablo 2'de görüldüğü gibi, farklı modeller için yapılan DFA'lar sonucunda VA-D ve VA-K için tek boyutlu ve ikinci düzey modeller uyumlu bulunmamıştır (Hu & Bentler, 1999; Schermelleh-Engel vd., 2003). Ayrıca Li vd. (2022)'nin çalışmasından farklı olarak, VAÖ Türkçe formunda VA-D ölçeği bifaktör model 1. madde atılmaksızın iyi uyum vermemiştir [$\chi^2/df= 3.10$, RMSEA= .078, CFI= .957, GFI= .898, IFI= .957] VAÖ'nün Türkçe versiyonunda üç faktörlü ilişkisel modelin iyi uyum sağladığı tespit edilmiştir [VA-D: $\chi^2/df= 3.00$, RMSEA= .076, CFI= .954, SRMR= .043, GFI= .893, IFI= .954; VA-K: $\chi^2/df= 2.84$, RMSEA= .073, CFI= .961, SRMR= .039, GFI= .894, IFI= .961]. Ayrıca bifaktör modellere ilişkin sonuçlar incelendiğinde faktör yüklerinin -.003'ye kadar düştüğü, üç faktörlü modellerde ise faktör yüklerinin tamamının .60 ve üzeri olduğu görülmüştür. Bu nedenle her iki alt ölçek için de üç faktörlü ilişkisel modelinin kullanılmasına karar verilmiştir. Elde edilen sonuçlar ölçeğin alanyazına dayanılarak önerilen orijinal faktör yapısı ile uyumlu görünmektedir. Ancak ölçeğin orijinal versiyonunda hem söz konusu üç faktörlü model hem de bifaktör model iyi uyum sağlarken, modeller arası karşılaştırmalarda en iyi uyumun bifaktörden elde edildiği bildirilmiştir (Li vd., 2022).

Pearson korelasyon analizleri sonucunda Anlamlandırma ve Amaçsızlık faktörleri arasında VA-D ve VA-K için sırasıyla .69 ve .67; Amaçsızlık ve Önemsizlik faktörleri arasında .70 ve .67; Anlamlandırma ve Önemsizlik faktörleri arasında ise .56 ve .68 düzeyinde korelasyon olduğu görülmüştür. Faktör yükleri ise VA-D ve VA-K için sırasıyla .66 ila .94 ve .74 ila .92 arasında değişmektedir. Üç faktörlü ve bifaktör modeller için faktör yükleri Tablo 3'te verilmiştir.

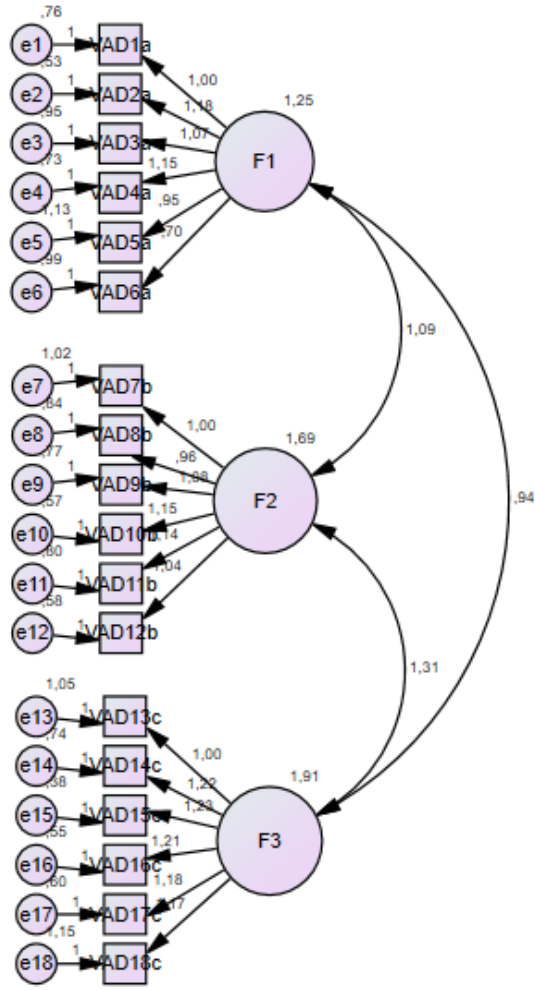
Tablo 3. Üç Faktörlü ve Bifaktör Modeller için DFA Sonucu Elde Edilen Faktör Yükleri

Madde	3 Faktörlü Model						Bifaktör Model					
	VA-D			VA-K			VA-D			VA-K		
	F1	F2	F3	F1	F2	F3	F1	F2	F3	F1	F2	F3
1	.79			.83			.50			.21		
2	.90			.90			.51			.07		
3	.80			.87			.59			-.07		
4	.86			.86			.63			-.22		
5	.71			.80			.48			-.41		
6	.66			.74			.45			-.37		
7		.81			.80			.48			.50	
8		.82			.82			.32			.46	
9		.85			.84			.47			.51	
10		.90			.91			.56			.66	
11		.89			.90			.48			.60	
12		.88			.87			.41			.60	
13			.81			.82			.00			.49
14			.90			.88			-.41			.59
15			.94			.92			-.44			.68
16			.91			.91			-.44			.61
17			.91			.90			-.38			.60
18			.81			.88			-.50			.63

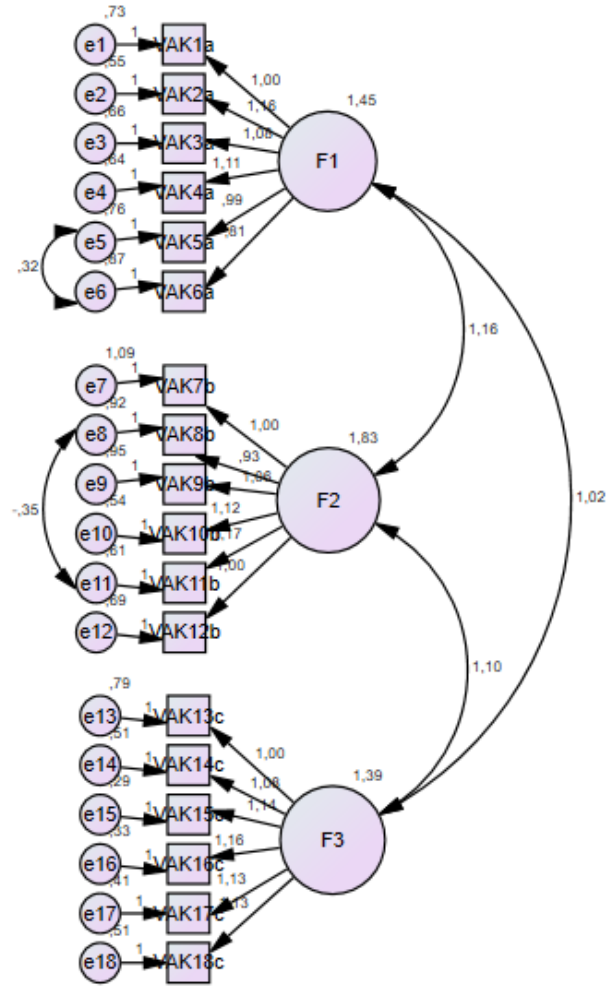
Not. VA-D = Varoluşsal Anlamsızlık Düşüncesi, VA-K = Varoluşsal Anlamsızlık Kaygısı; DFA (n=349); F1: Anlamlandırılmama, F2: Amaçsızlık, F3: Önemsizlik.

Şekil 1'de ve Şekil 2'de sırasıyla VA-D ve VA-K için kullanılan üç faktörlü ilişkisel modellere yer verilmiştir.

Şekil 1. VA-D için Üç Faktörlü İlişkisel Model

Şekil 2. VA-K için Üç Faktörlü İlişkisel Model

Not. F1: Anlamlandırılmama, F2: Amaçsızlık, F3: Önemsizlik

3.2. Benzer Ölçek ve Ölçüt Geçerliğinin İncelenmesine Yönelik Bulgular

Aşağıda yer alan Tablo 4'te VAÖ'nün VA-D ve VA-K alt ölçeklerine ilişkin betimleyici istatistik ve ölçüt geçerliğine ilişkin korelasyon bulgular görünmektedir.

Tablo 4. Korelasyon Katsayıları

Ölçekler	Ortalama (SS)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.VA-D	2.49 (1.27)	-											
2.VA-K	2.33 (1.21)	.85**	-										
3.VA-D(F1)	2.61 (1.19)	.83**	.80**	-									
4.VA-D(F2)	2.33 (1.43)	.91**	.76**	.69**	-								
5.VA-D(F3)	2.45 (1.66)	.87**	.67**	.56**	.70**	-							
6.VA-K(F1)	2.66 (1.29)	.72**	.88**	.86**	.58**	.51**	-						
7.VA-K(F2)	2.45 (1.46)	.81**	.89**	.64**	.87**	.62**	.67**	-					
8.VA-K(F3)	1.93 (1.34)	.71**	.88**	.64**	.58**	.64**	.68**	.67**	-				
9.ÖAÖ	2.11 (0.85)	.81*	.71*	.62*	.78*	.71*	.53*	.71*	.64*	-			
10.VKÖ	2.27 (0.70)	.75*	.68*	.61*	.70*	.65*	.57*	.65*	.57*	.83*	-		
11.MÖ	5.03 (1.45)	-.57*	-.51*	-.45*	-.51*	-.52*	-.41*	-.50*	-.44*	-.65*	-.59*	-	
12.YDÖ	3.97 (1.48)	-.63*	-.57*	-.51*	-.56*	-.57*	-.45*	-.56*	-.50*	-.65*	-.57*	.67*	-

Not. *p < .01 (n=327); **p < .01 (n=349); VA-D: Varoluşsal Anlamsızlık Düşüncesi, VA-K: Varoluşsal Anlamsızlık Kaygısı, VA-D(F1): VA-D Anlamlandırılmama, VA-D(F2): VA-D Amaçsızlık, VA-D(F3): VA-D Önemsizlik, VA-K(F1): VA-K Anlamlandırılmama, VA-K(F2): VA-K Amaçsızlık, VA-K(F3): VA-K Önemsizlik ÖAÖ: Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği, VKÖ: Varoluşsal Kaygı Ölçeği, MÖ: Minnettarlık Ölçeği, YDÖ: Yaşam Doyumu Ölçeği

Tablo 4'te verilen Pearson korelasyon katsayıları De Vaus'un (2002) sınıflandırmasına göre incelendiğinde VA-D ve VA-K puanları toplam puanları ile Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği toplam puanları arasında güçlü ilişkiler olduğu ($r = .81$ ve $.71$) bulunmuştur. VA-K puanları ile Varoluşsal Kaygı Ölçeği toplam puanları arasında güçlü bir ilişki bulunurken ($r = .75$), VA-D ile VKÖ puanları arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r = .68$) görülmektedir. Varoluşsal Kaygı Ölçeğinin dört alt boyutu arasından Anlamsızlık kaygısı alt boyutunun VA-D puanları ile $.68$, VA-K puanları ile ilişkisi $.57$ olarak hesaplanmıştır. Bu durum anlamsızlık düşüncesi ile anlamsızlık kaygısı arasındaki farka dikkat çekmektedir. VKÖ'nün Anlamsızlık kaygısı puanlarının VAÖ kapsamında Anlamsızlık kaygısı yerine Anlamsızlık düşüncesi puanlarıyla ilişkisinin daha yüksek çıkmasına ilişkin yorumlara tartışma bölümünde yer verilmiştir. Son olarak VA-D ve VA-K toplam ve faktör puanlarının hem Minnettarlık Ölçeği hem de Yaşam Doyumu Ölçeği puanları ile ilişkilerinin $-.41$ ila $-.63$ arasında değiştiği, beklendiği gibi aralarında negatif yönde ve çoğunlukla orta düzeyde, yalnızca hem VA-D hem de VA-K'nın Anlamlandırılmama faktörü ile minnettarlık puanları arasında ise zayıf düzeyde anlamlı ilişki bulunduğu görülmektedir. Tüm bu bulgular VAÖ'nin VA-D ve VA-K boyutlarının ölçüt geçerliği için kanıt sunmaktadır.

VA-D ile VA-K arasında güçlü bir ilişki görülmesine rağmen ($r = .85$), bu ilişkinin mükemmel düzeyde olmadığı; diğer bir deyişle bu iki alt ölçeğin tamamen aynı kavramı ölçmedikleri söylenebilir. Bu durum iki kavram arasındaki teorik yapı ve ölçeğin geliştirilmesinde kullanılan diğer analizler (Li vd., 2022) ile örtüşmektedir. VAÖ'nin geliştirilmesi çalışmalarında da (Li vd., 2022) VA-D ve VA-K puanları korelasyon üniversite öğrencilerinde ve kronik hastalığı olan yetişkinlerde incelendiğinde sırasıyla $.77$ ve $.82$ olarak hesaplanmıştır. Ancak yazarlar aralarında güçlü bir ilişki bulunduğu görülmekle birlikte bu iki yapının, yani bilişsel düzlemdeki anlamsızlık düşünceleri ile duygusal düzlemdeki anlamsızlık kaygısının birbirinden ayrılmasının önemi vurgulamışlardır.

3.3. İç Tutarlılığın İncelenmesine Yönelik Bulgular

Güvenirlik analizleri kapsamında VAÖ'nün iç tutarlılığını incelemek üzere Cronbach alfa katsayıları hesaplanmıştır ($n=349$). Bulunan değerler VA-D ve VA-K boyutlarının her birinde ölçek bütünü için sırasıyla $.96$ ve $.96$, anlamlandırılmama faktörü için $.90$ ve $.93$, amaçsızlık faktörü için $.94$ ve $.94$, önemsizlik faktörü için $.96$ ve $.96$ şeklindedir. Bu sonuçlar ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğuna kanıt oluşturmaktadır.

3.4. Test-Tekrar Test Güvenirliğine Yönelik Bulgular

Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin kanıtları incelemek üzere test-tekerrar test analizini yapılmıştır. Üç hafta arayla yapılan iki ölçüm arasındaki Pearson korelasyon katsayıları VA-D için $.80$ ($p < .01$) ve VA-K için $.76$ ($p < .01$), sınıf içi (intraclass) korelasyon katsayıları ise sırayla $.87$ ve $.85$ şeklinde hesaplanmıştır ($n=56$). Buna göre ölçeğin test-tekerrar test güvenirlığının yüksek olduğu görülmektedir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışma kapsamında VAÖ'nün (Li vd., 2022) Türkçe formu oluşturularak üniversite öğrencileri için psikometrik özellikleri incelenmiştir. Yapı geçerliğini incelemek üzere DFA yapılmış; üç faktörlü modelin Türkiye'deki üniversite öğrencileri için uyumlu olduğu görülmüştür. VAÖ puanlarının benzer ölçek geçerliği için kullanılan Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği (Kalkan & Vural Batık, 2019) puanları ile yüksek, Varoluşsal Kaygı Ölçeği (Yıkılmaz, 2016) puanları ile orta düzeyde ilişkisi olduğu; VAÖ puanları ile ölçüt geçerliği için kullanılan Minnettarlık Ölçeği (Yüksel & Oğuz Duran, 2012a) ve Yaşam

Doyumu Ölçeği (Köker, 1991) puanları arasında ise negatif yönde çoğunlukla orta düzeyde ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları ve test-tekrar test güvenilirliğinin yüksek düzeyde oldukları bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar VAÖ'nün Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Bu kanıtlar arasında VAÖ'nün orijinal geliştirme çalışması (Li vd., 2022) kapsamında yürütülen çalışmaların sonuçları ile uyumlu olanlar olduğu gibi bunlardan ayrışanlar da bulunmaktadır. Öncelikle, VAÖ'nün geliştirilmesi kapsamında VA-D ve VA-K için üç faktörlü, bifaktör, ikinci düzey ve tek boyutlu modelleri incelemek üzere DFA'lar yapılmış bu modellerden yalnızca tek boyutlu modellerin zayıf uyum gösterdiği tespit edilmiştir. İyi uyum bildirilen modeller arasında ise bifaktör modelden en iyi sonuçlar elde edilmiştir. Çalışmada ayrıca bifaktör modelde Anlamlandırılmama, Amaçsızlık ve Önemsizlik faktörlerini oluşturan maddelerin spesifik faktörlerdense genel bir faktöre yüklediklerinde varyansın daha büyük bir kısmını açıkladığı, bu nedenle de varoluşsal anlamsızlığın üç alt faktörünün oldukça yüksek korelasyon gösterdiği bildirilmiştir. Bu çalışmada, orijinal çalışma ile uyumlu biçimde üç faktör, bifaktör, ikinci düzey ve tek boyutlu modeller için DFA'lar yapılsa da yalnızca üç faktörlü ilişkisel modelin uyum gösterdiği görülmüştür. Bu yapı, yazarların (Li vd., 2022) başlangıçta varoluşsal anlamsızlığın ölçülmesi için önerdikleri ideal modeldir. Bununla birlikte, VAÖ'nün Türkçe'ye uyarlanması konusunda bir ön çalışma olan bu araştırmadan ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin elde edilen bu kanıtın başka araştırmalardan elde edilecek bulgularla geliştirilmesi gerekecektir.

Benzer ölçek geçerliği çalışmaları kapsamında bu araştırmada elde edilen VAÖ puanları Öğrenilmiş Anlamsızlık Ölçeği (Kalkan & Vural Batık, 2019) ve Varoluşsal Kaygı Ölçeği (Yıkılmaz, 2016) puanları ile ilişkili bulunmuştur. Bu bulgular, Li vd. (2022)'nin çalışmasında VAÖ puanları ile genel varoluşsal anlamsızlık ve genel kaygı puanları arasında bulunan güçlü pozitif yönlü ilişkilerle uyumlu olduğu gibi VAÖ Türkçe formunun geçerliğine yönelik kanıt sağlamaktadır. Ancak Türkiye'de geliştirilen Varoluşsal Kaygı Ölçeğinin Anlamsızlık Kaygısı alt boyutu bulunmakla birlikte (Yıkılmaz, 2016), anlamsızlık kaygısına odaklanarak bu kavramı tek başına inceleyen bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Ayrıca bu çalışmada söz konusu ölçeğin Anlamsızlık Kaygısı alt ölçek puanları beklediği gibi VA-K ile değil ($r = .57$) VA-D ($r = .68$) ile daha yüksek anlamlı ilişki göstermiştir. Anlamsızlık Kaygısı alt ölçeğini oluşturan maddeler incelendiğinde "Dünyada bir iz bırakmayı önemsiyorum.", "Gelecekte beni bekleyen önemli görevlerim olduğuna inanıyorum.", "Uğruna çaba göstermeye değer amaçlara sahibim.", "Yaşama bir şeyler katabilmeyi önemsiyorum.", "Yapmayı planladığım şeylerin önemine inanıyorum.", "Yaşamda iyi şeyler yaptığımı düşünüyorum.", "Gerçekleştirmeyi tasarladığım şeylerin önemine inanıyorum." gibi bilişsel düzeyde ve düşünce boyutunda yer alan ifadelerle yer verildiği görülmektedir. Yani bu maddelerin anlamsızlık kaygısı başlığı altında yer almakla birlikte esasen anlamsızlık düşüncelerini ölçtüğü söylenebilir. VAÖ'nün iki farklı şekilde derecelendirilebilmesi, anlamsızlık düşüncelerini, anlamsızlık kaygısından ayırmaya olanak sağlamaktadır. Görüldüğü gibi Türkiye'de anlamsızlık kaygısını anlamsızlık düşüncelerinden ayırarak ölçen bir ölçme aracına ihtiyaç duyulmaktadır. VAÖ'nün araştırmalarda kullanılması, söz konusu çalışmanın amacına bağlı olarak, varoluşsal anlamsızlık düşüncesi ve kaygısının birinin veya ikisinin birden incelenmesine olanak sağlayabilecektir.

Bu çalışmada VAÖ puanları ile Minnettarlık Ölçeği (Yüksel & Oğuz Duran, 2012a) ve Yaşam Doyumu Ölçeği (Köker, 1991) puanları arasında bulunan orta düzeyde anlamlı ilişkiler orijinal çalışma ile uyumlu (Li vd. 2022) biçimde ölçeğin ölçüt geçerliğine kanıt sağlarken, Yalnızca VA-D ve VA-K'nın Anlamlandırılmama faktörleri ile minnettarlık puanları arasında zayıf düzeyde de olsa anlamlı ilişki bulunmuştur. Bifaktör modelin en iyi uyum değeri gösteren olması nedeni ile bu model üzerinden analizlerin devam ettiği orijinal çalışmada (Li vd. 2022) üç alt faktör yerine VA-D ve VA-K puanları ile

devam edildiğinden bu bulgular için bir karşılaştırma yapılamamaktadır. Ancak elde edilen bulgulardan hareketle bireyin yaşadığı hayatı tam olarak anlamlandıramasa dahi yaşam amaçlarına sahip olmasının, bireyin varlığının ve yaşamının önemine inanmasının yaşam doyumu ve minnettarlık için daha önemli bir güç olarak karşımıza çıktığı söylenebilir.

Son olarak, güvenilirlik çalışmaları kapsamında bu çalışmada, VAÖ Türkçe formu için, Li vd. (2022)'nin bulguları ile uyumlu bir biçimde, mükemmel düzeyde iç tutarlık ve iyi düzeyde test-tekrar test kanıtları sağlanmış ve ölçeğin bu haliyle Türk üniversite öğrencilerinde kullanılabilceği görülmüştür.

Günümüzde giderek daha büyük bir sorun haline gelen anlamsızlık, başta gençler olmak üzere geniş bir kitleyi etkilemektedir (Brassai vd., 2012; Çevik vd., 2020; Chen vd., 2021; Dezutter vd. 2014; Dursun vd., 2021; Eryılmaz, 2014; Nie vd., 2023; Polacsek vd., 2022; Qiu vd., 2022; Steger vd., 2015; Thege vd., 2009; Zhang vd., 2019). Anlamsızlığın beden sağlığının (Roepke vd., 2014) yanı sıra depresyon ve intihardan, madde ve teknoloji bağımlılığına, hatta akademik strese; kadar farklı alanlarda etkisini vurgulayan bu çalışmalar (örn; American Psychiatric Association, 2013; Brassai vd., 2012; Chen vd., 2021; Çevik vd., 2020; Dursun vd., 2021; Eryılmaz, 2014; Glaw vd., 2017; Qiu vd., 2022; Steger vd., 2015; Thege vd., 2009) bu alanda daha fazla çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulduğuna işaret etmektedir. Bu çalışma ile Türk Üniversite öğrencileri için geçerlik ve güvenilirlik kanıtları elde edilmiş olan VAÖ'yü kullanarak, yükseköğretim öğrencileri ile çalışan psikolojik danışmanlar ve araştırmacılar pek çok uygulama ve araştırma yapabilirler. Yükseköğretimde görev yapan psikolojik danışmanlar VAÖ ile anlamsızlık düşüncelerine sahip olduğu veya anlamsızlık kaygısı yaşadığı tespit edilen risk grubundaki bireyleri bunları gidermeye yönelik müdahale programlarına dahil edebilirler. Ayrıca araştırmacılar VAÖ kullanarak gelecek çalışmalarda; Türkiye'deki üniversite öğrencilerinde görülen intihar vakalarının nedenlerini araştırma, depresyon ve intihar risk gruplarını tespit etme, önleme programları geliştirme ve bu programların etkililiğini test etme, üniversite öğrencileriyle yürütülen varoluşsal terapilerin etkililiğini sınaama amaçlarıyla çalışmalar yapabilirler.

Sonuç olarak, bu araştırma ile VAÖ'nün Türkçe formunun bazı geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarının incelenmesine yönelik bir ön çalışma yapılmıştır. Bu bakımdan, bu ölçme aracının Türk kültürüne uyarlanması kapsamında, bu çalışmanın çeşitli sınırlıkları giderilerek, daha başka araştırmalarla desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sınırlıklardan belki en önemlisi, bu çalışmada denenen dört ayrı DFA modelinin test edilmesine olan ihtiyacın devam etmesidir. Yukarıda bahsedildiği gibi, orijinal çalışmada bifaktör modelde "en iyi sonuçlar" elde edilmişken, bu uyarlama çalışmasında yalnızca üç faktörlü ilişkisel modelden elde edilen sonuçlar iyi uyum göstermiştir. Gelecek araştırmalarda, güçlü örneklerde bu modellerin sınanmasına devam edilmesi önerilmektedir. Bu çalışmada örnekleme oluşturan çalışma grubuna kolayda örnekleme yoluyla ulaşılmış ve örneklem büyüklüğü sınırlı kalmıştır. Yöntemsel yanlılıklardan arınmak için gelecek çalışmalarda farklı örnekleme stratejilerinden yararlanılabilir. VAÖ'nün geçerlik ve güvenilirliği, cinsiyet dağılımının birbirine yakın olduğu, daha büyük bir örneklem üzerinde incelenebilir. Ayrıca bu çalışmada VAÖ'nün yalnızca Türk üniversite öğrencilerinde kullanılabilmesine yönelik bazı geçerlik ve güvenilirlik kanıtları elde edilebilmiştir. Gelecek çalışmalarda üniversite öğrencisi olmayan çeşitli gruplarda (örneğin psikoterapi alan danışmanlar, hastalar vb.) bu kanıtların incelenmesi ölçeğin Türk kültüründe kullanımını yaygınlaştıracağı gibi, farklı özelliklere ve ardalara sahip bireylerde varoluşsal anlamsızlığın nasıl deneyimlendiğini anlamaya da katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmada ölçme değişmezliği analizlerine yer verilmemiş olması araştırmanın diğer bir sınırlılığıdır. Li vd. (2022) çalışmalarında VAÖ'nün cinsiyet ve ırk bakımından şekilsel, metrik, skalar ve

ölçme değişmezliğine ilişkin kanıtlar sunmaktadır. Bu sınırlığa dayanarak, gelecek araştırmaların bu analizlerle birlikte yürütülmesi önerilmektedir.

Araştırmının diğer bir sınırlılığı ise; ölçeğin maddelerinin tamamının anlamsızlığa dair olumsuz ifadelerden oluşmasıdır. Bu durum ölçeği yanıtlayan bireylerin duygu durumunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle ölçeğin hassas olabilecek gruplar üzerinde (örneğin kanser hastaları veya intihar girişiminde bulunmuş bireyler) uygulanması esnasında özenli davranılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Akın, A., & Taş, İ. (2015). Yaşam anlamı ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(3), 27-36. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7860>
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th.ed.). American Psychiatric Publishing.
- Arslan, I., & Bektaş, H. (2019). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun ölçülmesi. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8, 767-784. <https://doi.org/10.38079/igusabder.587380>
- Bailey, T. H., & Phillips, L. J. (2016). The influence of motivation and adaptation on students' subjective well-being, meaning in life and academic performance. *Higher Education Research & Development*, 35(2), 201-216. <https://doi.org/10.1080/07294360.2015.1087474>
- Baumeister, R. F., Vohs, K. D. (2002). The pursuit of meaningfulness in life. In C. R. Snyder, & S. J. Lopez (Eds.), *The handbook of positive psychology* (pp. 608–618). Oxford University Press.
- Blair, R. G. (2004). Helping older adolescents search for meaning in depression. *Journal of Mental Health Counseling*, 26(4), 333-347.
- Brassai, L., Piko, B. F., & Steger, M. F. (2011). Meaning in life: is it a protective factor for adolescents' psychological health? *International Journal of Behavioral Medicine*, 18, 44–51. <https://doi.org/10.1007/s12529-010-9089-6>
- Brassai, L., Piko, B. F., & Steger, M. F. (2012). Existential attitudes and Eastern European adolescents' problem and health behaviors: highlighting the role of the search for meaning in life. *The Psychological Record*, 62, 719–734.
- Brassai, L., Piko, B. F., & Steger, M. F. (2013). Individual and parental factors related to meaning in life among Hungarian minority adolescents from Romania. *International Journal of Psychology*, 48(3), 308–315. <http://dx.doi.org/10.1080/00207594.2011.645483>
- Bruggen, V. V., Ten Klooster, P., Westerhof, G., Vos, J., de Kleine, E., Bohlmeijer, E., & Glas, G. (2017). The Existential Concerns Questionnaire (ECQ): Development and initial validation of a new existential anxiety scale in a nonclinical and clinical sample. *Journal of Clinical Psychology*, 73(12), 1692–1703.
- Büyükoztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32, 470-483.
- Chen, Q., Wang, X., He, X., Ji, L., Liu, M., & Ye, B. (2021). The relationship between search for meaning in life and symptoms of depression and anxiety: Key roles of the presence of meaning in life and life events among Chinese adolescents. *Journal of Affective Disorders* 282, 545–553. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.12.156>

- Csabonyi, M., & Phillips, L. J. (2020). Meaning in life and substance use. *Journal of Humanistic Psychology, 60*(1) 3–19. <https://doi.org/10.1177/0022167816687674>
- Çevik, C., Cığerci, Y., Kılıç, İ., & Uyar, S. (2020). Relationship between smartphone addiction and meaning and purpose of life in students of health sciences. *Perspectives in Psychiatric Care, 56*, 705–711. <https://doi.org/10.1111/ppc.12485>
- Datu, J. A., & Mateo, N. J. (2015). Gratitude and life satisfaction among Filipino adolescents: the mediating role of meaning in life. *International Journal for the Advancement of Counselling, 37*, 198–206. <https://doi.org/10.1007/s10447-015-9238-3>
- De Vaus, D. (2002). *Analyzing social science data. 50 key problems in data analysis*. Sage.
- Demirbaş, N. (2010). *Yaşamda anlam ve yılmazlık*. (Yayın No. 265337) [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Demirdağ, S., & Kalafat, S. (2015). Yaşamın anlamı ölçeği (YAÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16*(2), 83-95. <https://doi.org/10.17679/iuefd.16250801>
- Dezutter, J., Casalin, S., Wachholtz, A., Luyckx, K., Hekking, J. & Vandewiele, W. (2013). Meaning in Life: An important factor for the 102 psychological well-being of chronically ill patients. *Rehabilitation Psychology, 58*(4), 334-341.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment, 49*(1), 71-75.
- Dursun, P., Sala, B., & Üzer, A. (2021). Üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklemede internet ve akıllı telefon bağımlılıkları: Yaşamda anlam arayışının rolü. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi, 26*(3), 249-258. <https://doi.org/10.21673/anadoluklin.860677>
- Erikson, E. H. (1982). *The life cycle completed*. W.W. Norton.
- Eryılmaz, A. (2014). Meaning of life-setting life goals: comparison of substance abusers and non-abusers. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 5*(42), 235-243.
- Frankl, V. E. (1969). *The will to meaning*. New American Library.
- Frankl, V. E. (1972). The feeling of meaninglessness: A challenge to psychotherapy. *The American Journal of Psychoanalysis, 32*(1), 85–89.
- Frankl, V. E. (1998). *Duyulmayan anlam çığılığı* (Çev. S. Budak). Öteki Yayınevi.
- Frankl, V. E. (2009). *İnsanın anlam arayışı* (3. baskı). Okuyan Us.
- George, L. S., & Park, C. L. (2016). Meaning in life as comprehension, purpose, and mattering: Toward integration and new research questions. *Review of General Psychology, 20*(3), 205–220. <http://dx.doi.org/10.1037/gpr0000077>
- George, L. S., & Park, C. L. (2017). The multidimensional existential meaning scale: A tripartite approach to measuring meaning in life. *The Journal of Positive Psychology, 12*(6), 613–627. <https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1209546>
- Glaw, X., Kable, A., Hazelton, M., & Inder, K. (2017). Meaning in life and meaning in life in mental health care: An integrative literature review. *Issues in Mental Health Nursing, 38*, 243–252.

- Güven, P. (2015). *Üniversite öğrencilerinde yaşamın amacı ve anlamı ile yaşam doyumu ve yakın ilişkiler* (Yayın No. 395267) [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Hill, C. E. (2018). *Meaning in life: A therapists guide*. American Psychological Association.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1–55.
- Hurst, R., & Carson, J. (2021). Stressing the meaning: Examining meaning in life, depression and academic stress in psychology undergraduate students. *International Journal of Existential Positive Psychology*, 10(1).
- Kaiser, H. F. (1974). An index of factorial simplicity. *Psychometrika*, 39(1), 31–36. <https://doi.org/10.1007/BF02291575>
- Kalkan, M., & Vural Batık, M. (2019). Öğrenilmiş anlamsızlık ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72).
- Kim, J., Seto, E., Davis, W. E., & Hicks, J. A. (2014). Positive and existential psychological approaches to the experience of meaning in life. In A. Batthyany & P. Russo-Netzer (Eds.), *Meaning in positive and existential psychology* (pp. 221–233). Springer.
- Kim, T. H., Lee, S. M., Yu, K., Lee, S., & Puig, A. (2005). Hope and the meaning of life as influences on Korean adolescents' resilience: implications for counselors. *Asia Pacific Education Review*, 6(2), 143-152.
- King, L. A., & Hicks, J. A. (2020). The science of meaning in life. *Annual Review of Psychology*, 72, 561–584. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-072420-122921>
- Kleiman, E. M., & Beaver, J. K. (2013). A meaningful life is worth living: Meaning in life as a suicide resiliency factor. *Psychiatry Research*, 210, 934–939.
- Klein, N. (2017). Prosocial behavior increases perceptions of meaning in life. *The Journal of Positive Psychology*, 12(4), 354-361. <https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1209541>
- Kline, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. Routledge.
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeyinin karşılaştırılması* (Yayın No. 16802) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Krok, D. (2018). When is meaning in life most beneficial to young people? Styles of meaning in life and well-being among late adolescents. *Journal of Adult Development*, 25, 96-106. <https://doi.org/10.1007/s10804-017-9280-y>
- Kunzendorf, R. G., Moran, C., & Gray, R. (1995). Personality traits and realitytesting abilities, controlling for vividness of imagery. *Imagination, Cognition, and Personality*, 15, 113–131.
- Lambert, N. M., Stillman, T. F., Baumeister, R. F., Fincham, F. D., Hicks, J. A., & Graham, S. M. (2010). Family as a salient source of meaning in young adulthood. *The Journal of Positive Psychology*, 5(5), 367-376. <https://doi.org/10.1080/17439760.2010.516616>
- Lent, R. W. (2004). Toward a unifying theoretical and practical perspective on well-being and psychosocial adjustment. *Journal of Counseling Psychology*, 51, 482–509.

- Leontiev, D. A. (2013). Personal meaning: A challenge for psychology. *The Journal of Positive Psychology, 8*(6), 459–470.
- Li, P. F. J., & Wong, Y. J. (2020). Beliefs in free will versus determinism: Search for meaning mediates the life scheme–depressive symptom link. *Journal of Humanistic Psychology, 1*–14. <https://doi.org/10.1177/0022167820933719>
- Li, P. F. J., Wong, Y. J., McCullough, K. M., Jin, L., & Wang, C. (2022). Existential meaninglessness scale: Scale development and psychometric properties. *Journal of Humanistic Psychology, 1*–35. <https://doi.org/10.1177/00221678211072450>
- Marco, J. H., Guillén, V., & Bottela, C. (2017). The buffer role of meaning in life in hopelessness in women with borderline personality disorders. *Psychiatry Research, 247*, 120–124.
- Markman, K. D., Proulx, T., & Lindberg, J. (2013). *The psychology of meaning*. American Psychological Association
- Martela, F., & Steger, M. F. (2016). The three meanings of meaning in life: Distinguishing coherence, purpose, and significance. *The Journal of Positive Psychology, 11*(5), 531–545. <http://dx.doi.org/10.1080/17439760.2015.1137623>
- Martela, F., & Steger, M. F. (2022). The role of significance relative to the other dimensions of meaning in life – an examination utilizing the three dimensional meaning in life scale (3DM). *The Journal of Positive Psychology*. <https://doi.org/10.1080/17439760.2022.2070528>
- May, R. (1977). *The meaning of anxiety* (Rev. ed.). Norton
- May, R. (2013). *Kendini arayan insan*. Okuyan Us.
- May, R., & Yalom, I. (1995). Existential psychotherapy. In R. J. Corsini & D. Wedding (Eds.), *Current psychotherapies* (5th ed.). Itasca: Peacock.
- McCullough, M. E., Emmons, R. A., & Tsang, J. (2002). The grateful disposition: A conceptual and empirical topography. *Journal of Personality and Social Psychology, 82*, 112-127.
- Nie, S., Huini, P., Qianqian, J., Qi, L., Cong, Z., Xiaowei, Q., & Yiqun, G. (2023). The relationship between meaning in life and health behaviors in adults aged 55 years and over during the Covid-19 pandemic: the Mediating role of risk perception and the moderating role of powerful others health locus of control. *International Journal of Behavioral Medicine, 30*, 388-397. <https://doi.org/10.1007/s12529-022-10100-x>
- Park, C. L. (2010). Making sense of the meaning literature: An integrative review of meaning making and its effects on adjustment to stressful life events. *Psychological Bulletin, 136*(2), 257–301.
- Polacsek, M., Gayelene, H. B., & Terence, V. M. (2022). Self-identity and meaning in life as enablers for older adults to self-manage depression. *Issues in Mental Health Nursing, 43*(5), 409-417. <https://doi.org/10.1080/01612840.2021.1998263>
- Qiu, C., Liu, Q., Yu, C., Li, Z., & Nie, Y. (2022). The influence of meaning in life on children and adolescents' problematic smartphone use: A three-wave multiple mediation model. *Addictive Behaviors, 126*, 107-199. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.107199>
- Rathi, N., & Rastogi, R. (2007). Meaning in life and psychological well-being in pre-adolescents and adolescents. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology, 33*(1), 31-38.

- Reker, G. T. (1992). *Manual of the Life Attitude Profile-Revised*. Student Psychologists Press.
- Reker, G. T., Peacock, E. J., & Wong, P. T. P. (1987). Meaning and purpose in life and well-being: A life-span perspective. *Journal of Gerontology, 42*, 44–49.
- Roepke, A. M., Jayawickreme, E., & Riffle, O. M. (2014). Meaning and health: A systematic overview. *Applied Research Quality Life, 9*, 1055–1079.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: a review of research on hedonic and eudaimonic wellbeing. *Annual Review of Psychology, 52*, 141–166.
- Ryff, C. D., & Singer, B. (1998). The contours of positive human health. *Psychological Inquiry, 9*, 1–28.
- Sargent, G. A. (1981). Transference and countertransference in logotherapy. *The International Forum for Logotherapy, 5*(2), 115-118.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research, 8*(2), 23–74.
- Schneider, K. J., & Krug, O. T. (2015). *Vaoluşçu-hümanistik terapi*. (Çev. G. Akkaya). Okuyan Us.
- Schnell, T. (2009). The Sources of Meaning and Meaning in Life Questionnaire (SoMe): Relations to demographics and well-being. *The Journal of Positive Psychology, 4*(6), 483–499.
- Schreiber, A. (2015). Logotherapy in educational systems. *Romanian Review of Social Sciences, 5*(9).
- Seki-Öz, H., Ayhan, D., & Söyünmez, S. (2021). Sağlık bilimleri fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik yeterlikleri ile yaşamın anlamı arasındaki ilişki. *Journal of Yasar University, 16*(61), 264-277.
- Seligman, M., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist, 55*(1), 5–14.
- Steger, M. (2012). Experiencing meaning in life: Optimal functioning at the nexus of well-being, psychopathology, and spirituality. In P. T. P. Wong (Ed.), *The human quest for meaning: Theories, research, and applications*. (2nd ed., pp. 165–184). Routledge.
- Steger, M., Fitch-Martin, A., Donnelly, J., & Rickard, K. (2015). Meaning in life and health: Proactive health orientation links meaning in life to health variables among American undergraduates. *Journal of Happiness Studies, 16*, 583–597. <https://doi.org/10.1007/s10902-014-9523-6>
- Steger, M. F., Frazier, P., Oishi, S., & Kaler, M. (2006). The Meaning in Life Questionnaire: Assessing the presence of and search for meaning in life. *Journal of Counseling Psychology, 53*(1), 80–93.
- Steger, M. F., Kashdan, T. B., Sullivan, B. A., & Lorentz, D. (2008). Understanding the search for meaning in life: Personality, cognitive style, and the dynamic between seeking and experiencing meaning. *Journal of Personality, 76*(2), 199–228.
- Steger, M. F., Mann, J. R., Michels, P., & Cooper, T. C. (2009). Meaning in life, anxiety, depression, and general health among smoking cessation patients. *Journal of Psychosomatic Research, 67*, 353–358.
- Steger, M., Oishi, S., & Kashdan, T. (2009). Meaning in life across the life span: Levels and correlates of meaning in life from emerging adulthood to older adulthood. *The Journal of Positive Psychology, 4*(1), 43-52. <https://doi.org/10.1080/17439760802303127>

- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6. baskı). Pearson.
- Thege, B. K., Bachner, Y. G., Martos, T., & Kushnir, T. (2009). Meaning in life: does it play a role in smoking? *Substance Use & Misuse*, 44(11), 1566-1577. <https://doi.org/10.1080/10826080802495096>
- Thorne, F. C. (1973). The existential study: A measure of existential status. *Journal of Clinical Psychology*, 29(4), 387-392.
- Tillich, P. (2014). *Olmak cesareti*. Okuyan Us.
- Van Tongeren, D. R., & Green, J. D. (2010). Combating meaninglessness: On the automatic defense of meaning. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(10), 1372-1384.
- Van Tongeren, D. R., Green, J. D., Davis, D. E., Hook, J. N., & Hulse, T. L. (2016). Prosociality enhances meaning in life. *The Journal of Positive Psychology*, 11(3), 225-236. <https://doi.org/10.1080/17439760.2015.1048814>
- Vanhooren, S., Dezutter, J., & Leijssen, M. (2015). Posttraumatic growth during incarceration: A case study from an experiential-existential perspective. *Journal of Humanistic Psychology*, 1-24. Advance online publication. <https://doi:10.1177/0022167815621647>
- Volkert, J., Schulz, H., Brütt, A. L., & Andreas, S. (2014). Meaning in life: Relationship to clinical diagnosis and psychotherapy outcome. *Journal of Clinical Psychology*, 70, 528-535.
- Vos, J. (2016). Working with meaning in life in chronic or life-threatening disease: A review of its relevance and the effectiveness of meaning-centred therapies. In P. Russo-Netzer, S. E. Schulenberg, & A. Batthyany (Eds.), *Clinical perspectives on meaning: Positive and existential psychotherapy* (pp. 171-200). Springer.
- Walt, C. (2019). The relationships between first-year students' sense of purpose and meaning in life, mental health and academic performance. *Journal of Student Affairs in Africa*, 7(2), 109-121. <https://doi.org/10.24085/jsaa.v7i2.3828>
- Weems, C. F., Costa, N. M., Dehon, C., & Berman, S. L. (2004). Paul Tillich's theory of existential anxiety: A preliminary conceptual and empirical examination. *Anxiety, Stress & Coping*, 17(4), 383-399.
- Wong, P. T. P. (1998). Meaning-centered counselling. In P. T. P. Wong & P. S. Fry (Eds.), *The human quest for meaning: A handbook of psychological research and clinical applications* (pp. 395-435). Lawrence Erlbaum Associates.
- Yalom, I. D. (1980). *Existential psychotherapy*. Basic Books.
- Yalom, I. D. (2018). *Varoluşçu psikoterapi*. (Çev. Z. Babayiğit). Pegasus Yayınları.
- Yavaş, H., & Oğuz-Duran, N. (2019). Turkish version of the revised sense of purpose scale 2 (SOPS-2): A preliminary study for validity and reliability. *2nd International Congress On New Horizons In Education And Social Sciences (ICES - 2019) Proceedings*. <https://doi.org/10.21733/ibad.581250>
- Yetim, Ü. (1991). *Kişisel projelerin organizasyonu ve örüntüsü açısından yaşam doyumu*. (Yayın No. 16120) [Doktora Tezi, Ege üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

- Yıkılmaz, M. (2016). *Üniversite öğrencilerinde varoluşsal kaygı: Erken dönem uyum bozucu şemalar, kontrol odağı ve travma sonrası gelişimin yordayıcılığı* (Yayın No. 432441) [Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Yuen, D., & Datu, J. A. D. (2021). Meaning in life, connectedness, academic self-efficacy, and personal self-efficacy: A winning combination. *School Psychology International*, 42(1), 79-99. <https://doi.org/10.1177/0143034320973370>
- Yuen, M., Chung, Y. B., Lee, Q. A. Y., Lau, P. S. Y., Chan, R. M. C., Gysbers, N. C., & Shea, P. M. K. (2020). Meaning in life and school guidance programs: Adolescents' voices from Hong Kong. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 20, 653-676. <https://doi.org/10.1007/s10775-020-09423-6>
- Yuen, M., Yau, J., Datu, J. A. D., Wong, S., Chan, R. T. H., Lau, P. S. Y., & Gysbers, N. C. (2021). Examining the influence of meaning in life and social connectedness on adolescents' career self-efficacy. *The Journal of Individual Psychology*, 77(3), 335-361. <https://doi.org/10.1353/jip.2021.0024>
- Yüksel, A., & Oğuz Duran, N. (2012a). Turkish adaptation of the Gratitude Questionnaire. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 46, 199-216.
- Yüksel, A., & Oğuz Duran, N., (2012b). Minnettarlık Ölçeği'nin Yetişkinlere Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Çağdaş Eğitim Dergisi Akademik/Journal of Contemporary Education Academic*, 1(1), 31-40.
- Zhang, J., Peng, J., Gao, P., Huang, H., Cao, Y., Zheng, L. Miao, D. (2019). Relationship between meaning in life and death anxiety in the elderly: self-esteem as a mediator. *BMC Geriatrics*, 19(308). <https://doi.org/10.1186/s12877-019-1316-7>

Ekler

Ek 1. Varoluşsal Anlamsızlık Ölçeği (VAÖ)

Aşağıda, çoğu insanın aklına takılabilecek bazı düşünceleri içeren ifadeler göreceksiniz. Bunlardan bazıları sizin kişisel hayatınızı diğer insanlarınkine kıyasla daha doğru yansıtıyor olabilir. Her bir maddeyi okuduktan sonra o ifadeyi **iki kez** değerlendireceksiniz: İlk olarak, okuduğunuz ifadedeki düşüncenin sizin hayatınız için **ne kadar doğru olduğunu** değerlendiriniz. İkinci olarak da, o düşünce hakkında **ne kadar kaygı duyduğunuzu** değerlendiriniz. Bir düşünce hayatınızı çok doğru yansıtıyor olsa da bu konuda kaygı duymuyor olabilirsiniz; ya da sizin hayatınızı çok doğru yansıtmayan bir düşünce hakkında aşırı kaygılı olabilirsiniz.

Okuduğunuz ifadedeki düşünceyle ilgili duyduğunuz kaygıyı değerlendirirken, varsayımsal bir durumda nasıl hissedeceğinizi değil, **gerçekten nasıl hissettiğinizi** düşününüz. Lütfen tüm satırları işaretleyiniz.

Senin için ne kadar doğru?

1	2	3	4	5	6
Benim için çok yanlış	Benim için yanlış	Benim için kısmen yanlış	Benim için kısmen doğru	Benim için oldukça doğru	Benim için çok doğru

Bu konuda ne kadar kaygılısın?

1	2	3	4	5	6
Hiç kaygılı değilim	Çok az kaygılıyım	Kısmen kaygılıyım	Orta derecede kaygılıyım	Çok kaygılıyım	Aşırı kaygılıyım

1. Hayatımda olup biten şeyleri anlamlandıramıyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
2. Hayatımı anlayamıyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
3. Yaşadığım şeylerin neden olduğu konusunda kafam karışıyor.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
4. Hayatıma bir bütün olarak baktığımda, olup bitenler bana anlaşılır gelmiyor.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
5. Hayatım, neden gerçekleştiklerine dair bir açıklaması olmayan rastgele olaylarla dolu.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
6. Hayatımdaki olaylar bana birbiriyle bağlantısızmış gibi geliyor.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
7. Hayatımda bana yol gösterecek büyük hedeflerden yoksunum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
8. Yaşamaya devam etmemi sağlayacak bir amacım yok.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
9. Hayatıma yön veremiyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
10. Uğruna çaba harcayacağım önemli bir şey bulamıyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6

11. Hayatımda neyi başarmaya çalıştığımı bilmiyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
12. Hayatı amaçsız yaşıyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
13. Bin yıl daha yaşasam bile var olup olmadığının bir önemi olmazdı.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
14. Varlığımın evrende bir önemi olduğuna inanmıyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
15. Hayatımın bu dünya için bir değeri yok.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
16. Büyük düzende hayatımın önemsiz olduğunu hissediyorum.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
17. Varlığım bu dünya için bir farklılık yaratmıyor.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6
18. Evrenin büyüklüğü düşünüldüğünde benim hayatımın bir önemi yok.	Senin için ne kadar doğru?	1	2	3	4	5	6
	Bu konuda ne kadar kaygılısın?	1	2	3	4	5	6

Extended Abstract

Introduction

Existential meaninglessness is a natural outcome of human existence, and it is vital for individuals to find meaning in life (Schneider & Krug, 2015). However, the existential vacuum has become a significant issue, particularly for young people, since the twentieth century (Frankl, 2009; May, 2013; Tillich, 2014). Research has shown that younger generations are less likely to have a sense of existential meaning and are searching for it more than their predecessors (Steger et al., 2009). Existential meaninglessness can have negative consequences such as aggression, depression, suicidal thoughts, and substance abuse (Frankl, 1998). Meaninglessness has also been associated with substance use (Csabonyi & Phillips, 2020; Eryılmaz, 2014; Thege et al., 2009), risky health behaviors (Brassai et al., 2012; Steger et al., 2015), technology addiction (Çevik et al., 2020; Dursun et al., 2021; Qiu et al., 2022), depression, anxiety, and stress (Chen et al., 2021).

On the other hand, discovering one's meaning in life can provide the strength and resilience to overcome any obstacle (Frankl, 1998). Studies have demonstrated the link between meaning in life and resilience (Kim et al., 2005), well-being (Krok, 2018; Rathi and Rastogi, 2007), gratitude, and life satisfaction (Datu & Mateo, 2015). Positive family relationships (Brassai et al., 2013; Lamber et al., 2010) and showing prosocial behavior (Klein, 2017; Van Tongeren et al., 2016) can also contribute to a sense of meaning in life. Moreover, meaning in life has been linked to academic stress (Hurst & Carson, 2021), intrinsic motivation, academic performance (Bailey & Phillips, 2016), academic efficacy (Seki-Öz et al., 2021), and personal self-efficacy (Yuen & Datu, 2021).

Given the rising rates of depression, substance abuse, and suicide among young people, it is recommended that school counselors include studies on meaning in life as a protective factor (Blair, 2004; Brassai et al., 2011; Datu & Mateo, 2015; Eryılmaz, 2014; Kim et al., 2005; Rathi & Rastogi, 2007; Schreiber, 2015; Yuen et al., 2020; Walt, 2019). It is important to introduce a measurement tool that can assess the levels of existential meaninglessness in young people, particularly for adolescents and young adults.

On the other hand, studies conducted with samples consisting not only of teenagers and young adults but also of adults and elderly individuals reveal a positive relationship between meaning in life and preventive health behaviors (Nie et al., 2023), high perceived quality of life, and coping strategies for depression symptoms (Polacsek et al., 2022). Additionally, an inverse relationship with death anxiety has been observed (Zhang et al., 2019). Therefore, it can be concluded that meaninglessness has significant effects on the lives of adult and elderly individuals alike.

Li et al. (2022) propose an Existential Meaninglessness Model structured into two domains and three underlying factors based on the existing literature on existential meaninglessness (George & Park, 2016, 2017; Kim et al., 2014; King & Hicks, 2020; Leontiev, 2013; Martela & Steger, 2016). According to this model, existential meaninglessness primarily consists of *meaninglessness concern* and *meaninglessness anxiety* domains, followed by *incomprehension*, *purposelessness*, and *insignificance* factors that apply to both domains.

Based on the relevant studies and existing literature mentioned above, it becomes evident that there is a need to develop a measurement tool that can assess existential meaninglessness in all its dimensions within the Turkish culture. Although there are various measurement tools in Turkey aimed at measuring levels of meaning in life in different aspects, none of them specifically target measuring meaninglessness thoughts in a way that distinguishes them from meaninglessness anxiety. Therefore,

this study aims to translate the EMS into Turkish and examine its validity and reliability among university students.

Method

First, the researchers who developed the EMS were reached via email and permission was obtained for the scale to be adapted into Turkish. Then, the necessary permissions were completed with the decision numbered 31 taken at the session numbered 2022-03 of the Social and Human Sciences Publication and Ethics Committee of Bursa Uludağ University, dated 25.03.2022. The translation processes were first made by three field experts, then the Turkish form was created by taking into account the opinions of four different field experts and a Turkish language expert. The application was made both face-to-face and online.

For the research, data were collected from a total of 355 undergraduate students in the spring semester of the 2021-2022 academic year. It was determined that six of these individuals gave the same score to all the statements without paying attention to any reverse items, and their answers were removed from the data set. The ages of the remaining 349 participants ranged from 17 to 60, with a mean age of 22.78 (SD=5.00).

This sample was used to perform Confirmatory Factor Analyses (CFA) and calculate the internal consistency of the EMS; In the criterion-related validity analyzes, data from 327 participants who completed the other scales given together with the EMS were used. For test-retest reliability, additional data were collected from 56 undergraduate students studying at Bursa Uludag University, Faculty of Education in the same semester. The ages of these students ranged from 18 to 51 (\bar{x} =21.68; SD=4.99); 80% are female (n=45) and 20% are male (n=11).

Results

As a result of CFA, when the fit indices for EM-C and EM-A were examined [EM-C: χ^2/df = 3.00, RMSEA= .076, CFI= .954, SRMR= .043, GFI= .893, IFI= .954; EM-A: χ^2/df = 2.84, RMSEA= .073, CFI= .961, SRMR= .039, GFI= .894, IFI= .961] and the values have shown that three-factor relational model was a good fit for both scales (Hu & Bentler, 1999; Schermelleh-Engel et al., 2003). As a result of the first analysis for EM-A, RMSEA was calculated to be .09, although they were at an acceptable level, two modifications were made by establishing covariance between the error terms of the items; so the RMSEA value is recalculated as .07. No modifications were made for the EM-C subscale. Factor loadings ranged from .66 to .94 and .74 to .92. While the bifactor model provided a better fit in the original version of the scale, the three-factor relational model was found to fit better in the Turkish version.

Although there was a strong correlation between EM-C and EM-A ($r = .85$), this relationship was not perfect; in other words, it is understood that these two subscales do not measure the same concept exactly. This situation coincides with the theoretical structure between the two concepts and other analyzes used in the development of the scale (Li et al., 2022). It is seen that the correlations of the EM-C and EM-A subscales with both Gratitude Questionnaire and Life Satisfaction Scale range from -.51 to -.63, and as expected, there is a negative and moderate relationship between them.

Within the scope of reliability analysis, Cronbach's alpha values were measured to calculate the internal consistency of the EMS (n=349). $\alpha = .96$ and $.96$ for all items of the EM-C and EM-A subscales. The results show that the internal consistency of the scale is high. Test-retest analysis was also included to measure the reliability of the scale. The Pearson correlation between the two measurements made three weeks apart was $.80$ ($p < .01$) for EM-C and $.76$ ($p < .01$) for EM-A, while

intraclass correlation coefficients were .87 and .85, respectively. calculated (n=56). Accordingly, it is seen that the test-retest reliability of the scale is high.

The Pearson correlation coefficient between the two measurements, performed by applying the English and Turkish forms at three-week intervals, was .73 for the EM-C subscale and .80 for the EM-A subscale; Intraclass correlation values were calculated as .83 and .88 for the two subscales, respectively ($p < .01$). The results show that the Turkish version of the EMS is a valid and reliable measurement tool.

Conclusion, Suggestion and Recommendations

The purpose of this study was to develop a Turkish version of the EMS (Li et al., 2022) and evaluate its psychometric properties for university students. Construct validity was assessed using CFA analyses, which found the three-factor model to be valid for university students in Turkey. The Turkish and English versions of the scale showed high correlation coefficients for Cronbach alpha internal consistency values for test-retest reliability, and language equivalence. These results demonstrate that the Turkish version of the EMS is a valid and reliable tool for measuring meaninglessness concern and meaninglessness anxiety among Turkish university students.

The EMS allows for a more precise measurement of anxiety of meaninglessness, as it can be graded in two different ways. In future research, these two subscales can be used together or separately depending on the research purpose.

The issue of meaninglessness is becoming increasingly significant today and is affecting a wide range of people. Studies (Brassai et al., 2012; Çevik et al., 2020; Chen et al., 2021; Dezutter et al., 2014; Dursun et al., 2021; Eryılmaz, 2014; Nie et al., 2023; Polacsek et al., 2022; Qiu et al., 2022; Steger et al., 2015; Thege et al., 2009; Zhang et al., 2019) emphasize the impact of meaninglessness on various aspects of life, including depression and suicide, substance and technology addiction, academic stress, and physical health (Roepke et al., 2014). These studies highlight the need for further research in this field.

The present study obtained validity and reliability evidence for the EMS for Turkish university students. The EMS can be used by psychological counselors and researchers working with university students for various applications and studies. Psychological counselors can use the EMS to identify individuals at risk of thoughts of meaninglessness or experiencing anxiety related to meaninglessness and include them in intervention programs aimed at addressing these issues. Researchers, on the other hand, can use the EMS to investigate the causes of suicide cases among university students in Turkey, identify depression and suicide risk groups, develop prevention programs, test the effectiveness of these programs, and evaluate the effectiveness of existential therapies conducted with university students.

This study has some limitations, including a limited sample size. Therefore, it is recommended to examine the scale using larger sample groups with a balanced gender distribution. In addition, it is recommended that future research include measurement invariance analyses, which were lacking in this study. It is also advisable to be cautious when applying the scale, which consists of negative statements, to vulnerable groups such as cancer patients or individuals with suicidal tendencies, as responding to it may negatively affect participants' mood.

Yayın Etiği Beyanı

Bu araştırmanın, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Yayın ve Etik Kurulunun 25.03.2022 tarihli ve 2022-03 sayılı oturumunda alınan 31 no'lu kararı ile verilen etik kurul izni bulunmaktadır. Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci Yazar %60, İkinci Yazar %40 oranında katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür

Veri analizi aşamasında akademik destek sağlayan Dr. Elif SEZER BAŞARAN'a teşekkür ederiz.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın yazarları olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımız olmadığını ifade ederiz.